Ономастикалық атаулардың ерекшеліктері

Тіл қызметінің ерекше бір саласы – ономастика. Ономастика атаулардың шығу, қалыптасу жайын тексереді. Ол зерттеу нысанына қарай топонимика, антропонимика, этнонимика, астронимика, зоонимика, теонимика, фитонимика секілді түрлерге бөлінеді. Топонимика географиялық атауларды зерттесе, антропонимика кісінің аты-жөнін, тегін, лақап, бүркеншік есімдерін қарастырады. Ономастиканы зерттейтін ғылым ономосиология деп аталады. Ономастика грек сөзі «ономия» (грек тілінде «onoma» есім, ат) onomastika – ат қою өнері, яғни атауларды зерттейтін ғылыми сала. Ономастиканы (кісі аттарын, жер-су, ру-тайпа аттары т.б.) зерттеудің теориялық-әдіснамалық негіздері мен тілмен сабақтастықта қарастырылатын ұлттық этномәдени, әлеуметтік сипатын анықтаудың қажеттілігін В.В.Радлов, В.В.Бартольд, А.Н.Самойлович, С.Е.Малов, Н.К.Дмитриев, А.Н.Кононов, Н.А.Баскаков, Қ.Жұбанов, І.К.Кеңесбаев, С.Аманжолов, Ә.Қайдар, Т.Жанұзақов, Ә.Абдрахманов, Е.Жанпейісов, Қ.Рысбергенова, Г.Мадиева т.б. ғалымдар өздерінің еңбектерінде жан-жақты көрсетті. Ономастика өз ішінде бірнеше салаға бөлінеді: топонимика (жер, су, қала атауларын зерттейтін ғылым), антропонимика (адам аттарын зерттейтін ғылым), этнонимика (ру, ел, халық аттарын зерттейтін ғылым), зоонимика (хайуандар аттары), гидронимия (теңіз, өзен, су, көл атауларын зерттейді) т.б.

Қазақ ономастикасының алғашқы даму кезеңінде қазақ тіліндегі жалқы есімдер тілдік тұрғыдан зерттеліп, қазақ онимдерінің этимологиясы, лексика-семантикалық топтары, мағынасы, топонимикалық жүйелердің регионалдық ерекшеліктері айқындалды. Қазақ ономастикасы тарихындағы екінші кезеңде жалқы есімдердің этнолингвистикалық, лингвомәдени сипаттары, көркем мәтіндердегі қызметі, кумулятивтік қызметтері зерделене бастады. Бүгінгі таңда қарқындап дамып келе жатқан когнитивтік лингвистика тұрғысынан қазақ онимиясын бағамдай келсек, жалқы есімдердің тек тілдік сипаттарын қарастыру жеткіліксіз болып көрінеді. Жалқы есімдердің бойындағы рухани және материалдық мәдениетті ұлттың танымдық тәжірибесімен сабақтастыра отырып, ментальдікогнитивтік түрде таңбаланғанын қарастырумен ерекшеленеді.

Ономастикалық атаулар өңірдің ерекшеліктерін көрсетіп тұратын рухани құндылықтарының негізі факторы екені баршаға аян. Сондықтан ертеректе қойылған қазақи көне атаулардан сол аймақтың табиғи, физико-географиялық өзгешелітері мен басқа да қырларын аңғармау әсте мүмкін емес. Оған бабаларымыз атағанөзен-көлдер мен орман-тағайлардың, таулар мен қыраттардың,жайлаулар мен қыстаулардың атаулары дәлел.

Соңғы 3 жыл бойы ономастика саласы бойынша республикалық, облыстық, қала-аудандық газеттерде түрлі мақалалар жарияланып, теледидарлар арқылы біршама сұхбаттар халық назарына ұсынылып келе жатыр. Кезінде көнеден келе жатқан дәстүрмен қойылған тарихи атауларымызды қалпына келтіру мәселесіне енді бүгінгі күннің көзімен қарауымыз қажет. Өйткені төл тарихымыз бен мәдениетіміз арқылы қазақ өркениетінің көшін ілгерілете алсақ, келесі ұрпаққа жарқын жүзбен қарай аларымыз анық.

«Бастау» оқу-әдістемелік орталығының ұйымдастырушы-әдіскері М.Бошаева

«Қарағанды облысының ауыл шаруашылығы басқармасы» ММ ҚР Үкіметінің 2002 жылғы 4 қыркүйектегі «ҚР орталық және жергілікті атқарушы органдарының жеке тұлғаларды және заңды тұлғалардың өкілдерін қабылдауын ұйымдастыру туралы» №947 қаулысының 2 тармағын орындау үшін, 56-58-40 телефоны бойынша басқарма басшылығына жеке қабылдауға жазылу үшін алдын-ала жазылу жүргізілетіндігін хабарлайды.

«Қарағанды облысының ауыл шаруашылығы басқармасы» ММ Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметшілерінің Әдеп кодексінің, мемлекеттік қызмет және сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамаларының талаптарын бұзу мәселелері бойынша 30-10-26 сенім телефоны арқылы хабарласуыңызды сұраймыз.

ГУ «Управление сельского хозяйства Карагандинской области» информирует население, что во исполнение п. 2 Постановления Правительства Республики Казахстан от 4 сентября 2002 года №974 «Об организации приема физических и юридических лиц в центральных и местных исполнительных органах Республики Казахстан» по телефону 56-58-40 осуществляется предварительная запись на личный прием к руководству управления.

По вопросам нарушения Этического кодекса государственных служащих Республики Казахстан, законодательства о государственной службе и противодействии коррупции ГУ «Управление сельского хозяйства Карагандинской области» просим обращаться по телефону доверия 30-10-26. Книга контроля этики государственного служащего находится в приемной начальника управления.

Хабарландыру!

«Транскомир» ЖШС Қарағанды бассейнінің өнеркәсіптік учаскесінің бұрынғы 3, 3бис, 17, 26 шахталары алаптарының ашық тау-кен жұмыстары учаскесінде К10 және К12 қабаттары бойынша тас көмірдің есептен шығарылған және баланстан тыс қорларын өндіру жөніндегі тау-кен жұмыстарының жоспарына «Ықтимал әсерлер туралы есеп» жобасына қоғамдық тыңдаулар ашық отырыс түрінде өткізіледі.

Аумағына ықпал ету мүмкін болатын және аумағында қоғамдық тыңдаулар өткізілетін әкімшілік-аумақтық бірліктердің тізбесі: Қарағанды қ.

Қоғамдық тыңдау 28.02.2023 ж. сағат 15.00-де Қарағанды қ, Металлистов к, 24/2 құрылысы («Молодежный» МҮ). Ашық жиналысты өткізу мерзімі қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың шешімі бойынша қатарынан бес жұмыс күніне дейін ұзартылуы мүмкін

ҚР аумағында ТЖ және карантин режимі енген жағдайда тыңдаулар ZOOM платформасында бейнеконференция арқылы онлайн режимінде өткізіледі. Белсінді сілтеме Бірыңғай экологиялық порталында (БЭП) https://ecoportal.kz ұсынылады.

Бастамашы – «Транскомир» ЖШС, ЖНС: 020640002348, Қарағанды қ, Пассажирская к, 12 үй, 1 п, тел.: 87017484694.

Жобалық құжаттаманы әзірлеуші «АЛАИТ» ЖШС, БСН: 100540015046, Көкшетау қ,Шалкар к, 18 үй, 15 офис, тел.: 8(777)4212014.

Құжаттама Бірыңғай Экологиялық Порталда орналастырылған: https://ecoportal.kz және ЖАО сайтында үлестірілген: https://www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-tabigat?lang=ru.

Қоғамдық тыңдаулар өткізу кезінде межеленіп отырған қызмет туралы қосымша ақпарат алуға, сондай-ақ межеленіп отырған қызметке қатысты құжаттардың көшірмелерін e-mail: alait2030@gmail.com және тел: 8 (777) 4212014.

ЖАО жұртшылықтың қоғамдық тыңдауларды өткізу туралы ақпаратқа қол жеткізуін қамтамасыз етуге жауапты – «Қарағанды облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ, Қарағанды қаласы, Лободы к, 20 үй, эл.мекен-жайы: expertiza.upr_krg@mail.ru, тел. 8(7212)56-81-66

Хабарландыру!

ТОО «Транскомир» проводит общественные слушания по проекту «Отчет о возможных воздействиях» к Плану горных работ по добыче списанных и забалансовых запасов каменного угля по пластам К10 и К12 на участке открытых горных работ полей бывших шахт 3, 3бис, 17, 26 Промышленного участка Карагандинского бассейна.

Перечень административно-территориальных единиц, на территорию которых может быть оказано воздействие и на территории которых будут проведены общественные слушания: г. Караганда.

Слушания состоятся 28.02.2023 г. в 15.00 ч. по адресу: г. Караганда, ул. Металлистов, стр.24/2 (ДК «Молодежный»). Срок проведения открытого собрания может быть продлен до пяти последовательных рабочих дней по решению участников общественных слушаний.

В случае введения ЧС, карантина слушания будут проведены в режиме онлайн посредством видеоконференции на платформе ZOOM. Активная ссылка будет предоставлена на Едином экологическом портале (ЕЭП) https://ecoportal.kz

Инициатор – ТОО «Транскомир», БИН: 020640002348, г. Караганда, ул. Пассажирская, строение 12, тел.: 87017484694.

Разработчик проектной документации ТОО «АЛАИТ», БИН: 100540015046, г. Кокшетау, ул. Шалкар 18, оф. 15, тел.: 87471737811.

Документация размещена на Едином Экологическом Портале: https://ecoportal.kz, а также на сайте МИО: https://www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-tabigat?lang=ru.

Можно получить дополнительную информацию о намечаемой деятельности, при проведении публичных слушания, а также запросить копии документов, относящихся к намечаемой деятельности по e-mail: alait2030@gmail.com и по тел: 87774212014.

МИО ответственный за обеспечение доступа общественности к информации о проведении общественных слушаний - ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Карагандинской области», по адресу: г. Караганда, ул. Лободы, 20, эл.адрес: expertiza.upr_krg@mail.ru, тел. 8(7212)56-81-66.

ХАБАРЛАНДЫРУ

«ТЕМІРЖАС-GROUP» ЖШС әсер етуіне экологиялық рұқсат алу шеңберінде «пиролиз әдісімен құрамында көмірсутегі бар қалдықтарды кәдеге жарату жөніндегі «Реактор-2» модульдік-мобильдік қондырғы» жобалық құжаттамасы бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізетіні туралы хабарлайды (рұқсат етілген шығарындылар нормативтерінің жобасы, өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасының жобасы, қалдықтарды басқару бағдарламасының жобасы, қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралар жоспарының жобасы, «қоршаған ортаны қорғау» бөлімі).

Ашық жиналыс нысанындағы қоғамдық тыңдаулар 2023 жылғы «03» наурызда сағат 11:00-де Қарағанды қаласы, Ә.Бөкейханов атындағы аудан, 089 есептік орамы, 45-учаске, «Ақнар ҚФ» ЖШС өнеркәсіптік аймағы, АБК, 114-кабинет мекенжайы бойынша болады.

Қатысушыларды тіркеу қоғамдық тыңдаулар басталғанға дейін 1 сағат бұрын жүзеге асырылады (өзімен бірге жеке куәлігі болуы қажет).

Жобалық материалдармен https://ecoportal.kz Бірыңғай экологиялық порталында, https://ecoportal.kzсондай-ақ Қарағанды облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасының сайтында танысуға болады.

Ескертулер мен ұсыныстар 2023 жылғы «28» ақпанға дейінгі мерзімде бірыңғай экологиялық порталда және Қарағанды қ., Лобода көшесі, 20 мекенжайы, тел. 56-81-66, e-mail expertiza.upr_krg@mail.ru бойынша қабылданадыmailto:expertiza.upr_krg@mail.ru.

Шектеу іс-шаралары, оның ішінде карантин енгізілген жағдайда, қоғамдық тыңдаулар Zoom қосымшасы арқылы онлайн режимде өткізіледі.

Іске қосылған сілтеме Бірыңғай экологиялық порталда және Қарағанды облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасының сайтында қолжетімді.

Қосымша ақпарат алу үшін: Қызылорда қ., Абай даңғылы, 62/9, телефон 87475610210, e-mail temirgasgroup@mail.ru бойынша хабарласуға болады.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ТОО «ТЕМІРЖАС-GROUP» информирует о проведении общественных слушаний по проектной документации «Модульно-мобильная установка «Реактор-2» по утилизации углеводородосодержащих отходов методом пиролиза» (проект нормативов допустимых выбросов, проект программы производственного экологического контроля, проект программы управления отходами, проект плана мероприятий по охране окружающей среды, раздел «Охрана окружающей среды») в рамках получения экологического разрешения на воздействие.

Общественные слушания в форме открытого собрания состоятся «03» марта 2023 года в 11:00 по адресу г. Караганда, район им. А. Букейханова, учётный квартал 089, участок 45, промзона ТОО «Акнар ПФ», АБК, кабинет 114.

Регистрация участников осуществляется за 1 час до начала общественных слушаний (при себе необходимо иметь удостоверение личности).

С проектными материалами можно ознакомиться на Едином экологическом портале https://ecoportal.kz , а также на сайте Управления природных ресурсов и регулирования природопользования Карагандинской области.

Замечания и предложения принимаются в срок до «28» февраля 2023 года на Едином экологическом портале и по адресу г. Караганда, улица Лободы 20, тел. 56-81-66, e-mail expertiza.upr_krg@mail.ru.

В случае введения ограничительных мероприятий, в том числе карантина, общественные слушания проводятся в онлайн режиме через приложение Zoom.

Активная ссылка доступна на Едином экологическом портале и на сайте Управления природных ресурсов и регулирования природопользования Карагандинской области.

Для получения дополнительной информации обращаться: г. Кызылорда, проспект Абай, 62/9, телефон 87475610210, e-mail temirgasgroup@mail.ru.

ТОО «ТрансКомир» объявляет, что с 03.02.23 года в течение 5 рабочих дней на Едином экологическом портале будут проводиться общественные слушания в форме публичных обсуждений по проекту «Эксплуатации углеподготовки рядового угля и склада угля ТОО «ТрансКомир» с Разделом «Охрана окружающей среды», расположенного по адресу: г.Караганда, ул. Белгородская, уч. 54/1.

Представители общественности могут ознакомиться с материалами общественных слушаний на сайте: http://ecoportal.kz/.

Инициатор: ТОО «ТрансКомир», г. Караганда, ул. Белгородская, уч. 54/1, тел. 8-707-85-999-65.

Разработчик: ТОО «КазЭкоGroup», тел: 8(7212)51-06-23.

Высказать свои замечания и предложения можно на сайте: http://ecoportal.kz/, тел 8(7212)56-51-69. Дополнительную информацию можно получить по тел. 8-707-85-999-65 или по электронному адресу vonhoffmann@mail.ru.

«ТрансКомир» ЖШС 03.02.23 ж. бастап 5 жұмыс күні ішінде Бірыңғай экологиялық порталда «Көмірді дайындау және сақтау «ТрансКомир» ЖШС» бойынша қоғамдық талқылау түрінде қоғамдық тыңдаулар өтетінін хабарлайды «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі, орналасқан мекенжайы: Қарағанды қ., Белгородская к.,54/1.

Қоғам өкілдері қоғамдық тыңдаулардың материалдарымен сайтында таныса алады: http://ecoportal.kz/.

Тапсырыс беруші: ЖШС «ТрансКомир», Қарағанды қ., Белгородская к.,54/1. тел. 8-707-85-999-65.

Әзірлеуші: ЖШС «КазЭкоGroup», тел: 8(7212)51-06-23.

Өз ескертулеріңізді, ұсыныстарыңызды және сұрақтарыңызды сайтында қоюға болады: http://ecoportal.kz/ тел 8(7212)56-51-69. Қосымша ақпаратты 8-707-85-999-65 телефоны немесе vonhoffmann@mail.ru электрондық поштасы арқылы алуға болады.

---

www.nv.kz instagram.com/nv.kz Новый Вестник

Свежие и актуальные новости города и области

25 лет вместе со своими читателями!